

Kvartalni
finansijski
izvještaj
za III kvartal
2019. godine

NLB Banka
Podgorica

Kvartalni finansijski izvještaj NLB Banke AD Podgorica (u daljem tekstu: Banka) sačinjen je shodno odredbama Zakona o tržištu kapitala (Službeni list Crne Gore, broj 001/18), Pravilima o bližem sadržaju, rokovima i načinu sačinjavanja i dostavljanja izvještaja investicionih društava i njihovih filijala (Službeni list Crne Gore, broj 070/18), kao i shodno Pravilima o bližem sadržaju i načinu finansijskog izvještavanja (Službeni list Crne Gore, broj 083/18). Uvažavajući sadržinu propisanu članom 100 Zakona o tržištu kapitala, kvartalni finansijski izvještaj čine:

- Kvartalni finansijski iskazi, odnosno iskaz o finansijskoj poziciji (bilans stanja) i iskaz o ukupnom rezultatu (bilans uspjeha), na kontnom okviru, odnosno obrascu, propisanom od strane Centralne banke Crne Gore (uključujući i opšte podatke o Banci);
- Kvartalni izvještaj o upravljanju, koji daje objektivni i pravilan prikaz razvoja i poslovanja Banke;
- Izjave odgovornih lica u emitentu, uz navođenje imena i prezimena i funkcije odgovornih lica.

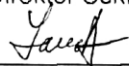
Prezentovani podaci i informacije u Kvartalnom finansijskom izvještaju bazirani su na knjigovodstvenim podacima na dan 30. septembar 2019. godine, kao i finansijskom rezultatu za period koja se tada završio, uvažavajući i podatke iz dodatnih evidencija u Banci, u poređenju sa stanjem za isti period prošle, 2018. godine.

IZJAVA ODGOVORNIH LICA

Finansijski izvještaji NLB Banke AD Podgorica su sačinjeni u skladu sa Zakonom o računovodstvu Crne Gore i propisima Centralne Banke Crne Gore koji regulišu finansijsko izvještavanje banaka, kako bi se dao istinit i pravilan prikaz sredstava i obaveza Banke na dan 30. septembar 2019. godine, kao i finansijskog rezultata za period koja se tada završio.

Izvještaj o upravljanju sadrži objektivna i pravilan prikaz razvoja i poslovanja, kao i statusa Banke sa opisom rizika i problema u poslovanju.

Lana Đurasović
Direktor Sektora finansija i kontrolinga

Martin Leberle
Glavni izvršni direktor

FINANSIJSKI ISKAZI BANKE NA DAN 30.9.2019.god, ODNOSNO ZA PERIOD 1.1. – 30.9.2019.

I OPŠTI PODACI O BANCI

Naziv	NLB Banka AD Podgorica		
Sjedište i adresa (poštanski broj, mjesto, ulica i broj)	Bulevar Stanka Dragojevića 46, 81000 Podgorica		
Izveštaj je konsolidovan		Matični broj	02011395
Period na koji se izveštaj odnosi	1.1.-30.9.2019.	Broj upisa u registar privrednih subjekata	4-0006161/069
Telefon (poživni broj i broj)	382 20 402 000	Fax (poživni broj i broj)	382 20 402 038
Adresa internet stranice	www.nlb.me	Datum osnivanja	09.05.2002.
Adresa elektronske pošte	info@nlb.me	Broj poslovnica	18 filijala i 1 šalter
Opis strukture vlasništva			
Broj zaposlenih na zadnji dan izveštajnog perioda	296	Šifra djelatnosti	6419
Opis djelatnosti	Ostalo monetarno posredovanje		
Žiro-račun	907-53001-03	CBCG	

Podaci o predsjedniku i članovima odbora direktora

	Ime i prezime	Datum rođenja	Podaci o prebivalištu		Podaci o akcijama	
			Mjesto	Adresa (ulica i broj)	broj akcija	procentualno učešće
1. Predsjednik	Archibald Kremser	10.8.1971.	Wien	Magistrat Wien MBA 1/8		
2. Zamjenica Predsjednika	Marijana Usenik	18.2.1959.	Novo Mesto	Pod Trško goro 90		
3. član	Polona Žižmund	22.11.1975.	Ljubljana	Zvonarska ulica 012, Ljubljana		
4. član	Lotti Natalija Zupančič	20.5.1968.	Ljubljana	Brezovčica cesta 20 D		
6. član	Jana Benčina Hegman	27.2.1973.	Ljubljana	Grosuplje Bvaca 025		
7. član	Martin Leberle	14.3.1965.	Minhen	Hoerkherstr 11		
8. član	Iztok Prelog	21.1.1983.	Ljubljana	Tržačka cesta 078		
9. član						
Glavni izvršni direktor	Martin Leberle	14.3.1965.	Minhen	Hoerkherstr 11		
Izvršni direktor ovlašten za potpisivanje						

Podaci o akcionarima i akcijama

Deset najvećih akcionara

	Ime i prezime / naziv kompanije	Adresa prebivališta / poslovna adresa (mjesto ulica i broj)	Podaci o akcijama	
			broj akcija	procentualno učešće
1.	NOVA LJUBLJANSKA BANKA d.d.	Slovenija	11.648.936	99,8303%
2.	JP "STAMBENO - KOMUNALNO PREDUZEĆE"	Crna Gora	1.920	0,0165%
3.	"MEGATREND CO" sa p.o. Preduz. za intel. Usluge	Crna Gora	1.137	0,0097%
4.	GIP "RADNIK" DD, BIJELO POLJE	Crna Gora	618	0,0053%
5.	SO "BUDVA" BUDVA	Crna Gora	595	0,0051%
6.	OG DI "VUKMAN KRUSČIĆ" - MOJKOVAC	Crna Gora	591	0,0051%
7.	OPŠTINSKI FOND ZAJEDNICKIH REZERV. ULCINJ	Crna Gora	537	0,0046%
8.	INEX "ZLATNA OBALA" - PJ SUTOMORE	Crna Gora	522	0,0045%
9.	JZU. OPŠTA BOLNICA "BLAŽO ORLANDIĆ" BAR.	Crna Gora	454	0,0039%
10.	HORIZONT LOGISTICS-u stecaju AD BAR	Crna Gora	440	0,0038%
Ukupan iznos akcijskog kapitala		20.261.087,38	Sopstvene akcije	11.668.734

Revizorska kuća koja je izvršila reviziju posljednjeg izveštaja:

naziv	Ernst & Young Montenegro doo
sjedište i poslovna adresa	Podgorica, Stanka Dragojevića bb

Berza i kotacije u koju su uvrštene akcije

	Naziv berze	Naziv kotacije
1.	Montenegroberza	MTP ME tržište
2.		
3.		
4.		
5.		

Cijena akcija na početku i na kraju izveštajnog perioda

	Redovne akcije		Povlašćene akcije	
	na početku perioda	na kraju perioda	na početku perioda	na kraju perioda
u prethodnoj godini	3,00	3,00		
u tekućoj godini	3,00	3,00		

Tržišna kapitalizacija (u hiljadama eura)

35.006,20

Neto profit po akciji

u prethodnoj godini	0,65	Odnos tržišne cijene akcije i neto profita po akciji	
u tekućoj godini	0,73	u prethodnoj godini	
		u tekućoj godini	

Dividendna stopa

u prethodnoj godini		Knjigovodstvena vrijednost po akciji	
u tekućoj godini		u prethodnoj godini	5,70
		u tekućoj godini	5,67

Ispaćena dividenda po akciji u posljednje tri godine

	Za tekuću godinu	Za prethodni godinu	Prije 2 godine
po redovnoj akciji	0,736	0,513	1,371
po povlašćenoj akciji			

BILANS STANJA

(000 €)

Stanje na dan

30.9.2019.

Red. br.	SREDSTVA	
1.	Novčana sredstva i računi depozita kod centralnih banaka	86.173
2.	Finansijska sredstva po amortizovanoj vrijednosti	412.742
2.a.	Kredit i potraživanja od banaka	59.453
2.b.	Kredit i potraživanja od klijenata	324.993
2.c.	Hartije od vrijednosti	26.383
2.d.	Ostala finansijska sredstva	1.914
3.	Finansijska sredstva po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	20.252
3.a.	Kredit i potraživanja od banaka	0
3.b.	Kredit i potraživanja od klijenata	0
3.c.	Hartije od vrijednosti	20.252
3.d.	Ostala finansijska sredstva	0
4.	Finansijska sredstva koja se drže radi trgovanja	0
5.	Finansijska sredstva koja se vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, koja se ne drže radi trgovanja	265
5.a.	Kredit i potraživanja od banaka	0
5.b.	Kredit i potraživanja od klijenata	265
5.c.	Hartije od vrijednosti	0
5.d.	Ostala finansijska sredstva	0
6.	Derivati koji se drže zbog zaštite od rizika	0
7.	Promjene u fer vrijednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	0
8.	Investicije u pridružena društva, zavisna društva i zajedničke poduhvate po metodi kapitala	0
9.	Investicione nekretnine	1.034
10.	Nekretnine, postrojenja i oprema	9.219
11.	Nematerijalna sredstva	810
12.	Tekuća poreska sredstva	0
13.	Odložena poreska sredstva	275
14.	Stalna sredstva namijenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	0
15.	Ostala sredstva	6.006
16.	UKUPNA SREDSTVA:	536.776
OBAVEZE		
17.	Finansijske obaveze koje se iskazuju po amortizovanoj vrijednosti	459.102
17.a.	Depoziti banaka i centralnih banaka	3.614
17.b.	Depoziti klijenata	444.226
17.c.	Kredit banaka i centralnih banaka	0
17.d.	Kredit klijenata koji nijesu banke	11.262
17.e.	Hartije od vrijednosti	0
17.f.	Ostale finansijske obaveze	0
18.	Finansijske obaveze koje se drže radi trgovanja	0
19.	Finansijske obaveze kojima se ne trguje i koje se vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	563
20.	Derivatne finansijske obaveze kao instrument zaštite	0
21.	Promjene fer vrijednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	0
22.	Rezerve	4.439
23.	Obaveze po osnovu sredstava namijenjenih prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja	0
24.	Tekuće poreske obaveze	852
25.	Odložene poreske obaveze	121
26.	Ostale obaveze	5.587
27.	Subordinisani dug	0
28.	UKUPNE OBAVEZE:	470.664
KAPITAL		
29.	Aksijski kapital	20.261
30.	Emisione premije	7.146
31.	Neraspoređena dobit	8.093
32.	Dobit/gubitak tekuće godine	8.510
33.	Ostale rezerve	22.103
34.	Interesi bez kontrolnog uticaja u kapitalu	0
35.	UKUPAN KAPITAL: (29. do 34.)	66.112
36.	UKUPNI KAPITAL I OBAVEZE: (28. + 35.)	536.776

BILANS USPJEHA

(000 €)

1.1. -

30.9.2019.

1.	Prihodi od kamata i slični prihodi	15.976
2.	Prihodi od kamata na obezvrjeđene plasmane	227
3.	Rashodi od kamata i slični rashodi	975
I.	NETO PRIHODI OD KAMATA (1 + 2 - 3)	15.227
4.	Prihodi od naknada i provizija	8.677
5.	Rashodi naknada i provizija	5.604
II.	NETO PRIHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA (4 - 5)	3.073
6.	Neto dobitak / gubitak usled prestanka priznavanja finansijske instrumenata koji se ne vrednuju po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	0
7.	Neto dobitak/gubitak po osnovu finansijskih instrumenata koji se drže radi trgovanja	488
8.	Neto dobitak / gubitak od finansijskih instrumenata iskazanih po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha, a koji se ne drže radi trgovanja	141
9.	Promjena fer vrijednosti u računovodstvu zaštite od rizika (hedžing)	0
10.	Neto gubici/dobici od kursnih razlika	-2
11.	Neto dobitak/gubitak po osnovu prestanka priznavanja ostale imovine	246
12.	Ostali prihodi	631
13.	Troškovi zaposlenih	5.571
14.	Troškovi amortizacije	643
15.	Opšti i administrativni troškovi	3.788
16.	Neto dobici/gubici po osnovu modifikacije i reklasifikacije finansijskih instrumenata	0
17.	Neto prihodi/rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih instrumenata koji se ne vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspjeha	322
18.	Troškovi rezervisanja	53
19.	Ostali rashodi	63
III.	DOBITAK/GUBITAK PRE OPOREZIVANJA : I+II+6+7+8+9+10+11+12-13-14-15-16-17-18-19	9.364
21.	Porez na dobit	854
22.	NETO PROFIT/GUBITAK (III - 21)	8.510

IZVJEŠTAJ O UPRAVLJANJU

Ključna dostignuća Banke	8
Pokazatelji poslovanja	9
Bitni događaji	10
Komentar rezultata i promjena u bilansu stanja	11
Ciljevi i metode upravljanja rizicima	12
Izloženost rizicima	13
Politike upravljanja rizicima	13

Ključna dostignuća Banke:

8,6 miliona EUR

Isplata dividende

- redovna dividenda - 7,6 mil EUR (profit iz 2018. godine)
- vanredna dividenda - 1 mil EUR

8,5 miliona EUR

Neto dobit nakon oporezivanja

Porast rezultata prije rezervacija i poreza od 9% u odnosu na uporedni period 2018.

5%

Rast bruto kredita nebankama u odnosu na kraj 2018. godine, vođen rastom kredita segmentu stanovništva.

11%

Rast neto kamata u odnosu na I-IX 2018. uz rast na strani prihoda i uštede na strani rashoda

15,8%

Koeficijent adekvatnosti kapitala

Snažna kapitalna pozicija, značajno iznad propisanog minimuma

50,7%

CIR

Poboljšanje CIR-a za 0,2 p.p u odnosu na prethodnu godinu usljed rasta neto operativnog prihoda za 9%, dok troškovi rastu 8%.

6,5%

Udio NPL

Dalje unaprjeđenje kvaliteta portfelja uz smanjenje udjela za 0,3 p.p u odnosu na početak godine.

Pokazatelji poslovanja

000 EUR	NLB Banka AD Podgorica		
	30/9/2019	30/9/2018	Promjena
Ukupni prihodi	19.741	18.159	8,7%
Operativni troškovi	10.002	9.235	8,3%
Neto prihod	9.739	8.924	9,1%
Neto dobit prije poreza	9.364	7.703	21,6%
Neto dobit prije poreza i rezervacija	9.739	8.924	9,1%
ROE nakon poreza	16,9%	15,2%	1,7 p.p
ROA nakon poreza	2,2%	2,2%	0,0 p.p
Neto kamatna marža	4,3%	4,2%	0,2 p.p
Odnos troškova i prihoda (CIR)	50,7%	50,9%	-0,2 p.p
Koeficijent adekvatnosti kapitala	15,8%	16,3%	-0,6 p.p
Udio na tržištu - depoziti	12,7%	11,3%	1,3 p.p
Udio na tržištu - krediti	12,6%	12,1%	0,5 p.p
LTD (neto)	73,2%	75,3%	-2,1 p.p

Bitni događaji

Banka je dobila nagradu **"Najbolja banka u Crnoj Gori 2019"** od strane svjetski uglednog finansijskog magazina "Euromoney".

Na osnovu odluke Skupštine akcionara isplaćena je **redovna dividenda** u iznosu od cca 7,6 mil EUR (100% rezultata Banke iz 2018. godine), kao i vanredna dividenda nakon dobijanja saglasnosti od regulatora u iznosu od cca 1 mil EUR (neraspoređena dobit iz naslova reklasifikacije finansijskih sredstava sa kategorija po MRS 39 na kategorije finansijskih sredstava po MSFI9).

Banka je učestvovala u procesu isplate garantovanih depozita Atlas banke i IBM banke, kao **jedna od banaka isplatilaca**.

Ukupna realizovana sredstva u **projektu 1000+** (projekat rješavanja stambenih pitanja građana po povoljnim uslovima podržan od strane Ministarstva održivog razvoja i turizma) od strane Banke iznosila su 7,5 miliona EUR, što **čini 37,5% vrijednosti projekta**.

Banka je lansirala **prvi online kredit u Crnoj Gori** (odobravanje kreditnih proizvoda putem web-a i Viber-a).

Lansirano je **ново rješenje Kontakt centra** uz integraciju postojećih i novih kanala komunikacije (poziv, email, sms, viber, web chat).

Implementirana je **migracija na novog kartičnog procesora**.

U okviru kampanje "Mali koraci mijenjaju svijet na bolje" realizovana je **donacija porodilištu** u Podgorici u iznosu od 8 hiljada EUR.

U okviru projekta "Zdrava banka", promovisana su **parkirališta za bicikla** ispred NLB Filijala.

Realizovano **sponzorstvo za filmski festival "Džada"**- obezbijeđena je nagrada za najbolji debitantski film.

Realizovano je **sponzorstvo za teniski turnir NLB Royal Cup 2019** - u saradnji sa Lovćen osiguranjem tokom turnira **prikupljena su sredstva za kupovinu inkubatora za Klinički Centar Crne Gore**.

Banka je uzela **učešće u kampanji u borbi protiv karcinoma dojke**.

Komentar rezultata i promjena u bilansu stanja

Banka je u 2019. godini nastavila trend stabilnog poslovanja i u periodu I-IX ostvarila neto dobit u iznosu od 8,5 miliona EUR, uz rezultat prije rezervacija i poreza u iznosu od 9,7 miliona EUR. Realizovani rezultat prije rezervacija i poreza je 0,8 miliona EUR iznad prošlogodišnjeg, ostvarenog u uporednom periodu. Takođe se bilježi nastavak dobrih trendova u kreditnoj aktivnosti, rezultirajući rastom kredita od 5% i povećanjem udjela na tržištu. Koeficijent adekvatnosti kapitala je značajno iznad zakonskog minimuma, te na 30.9.2019. godine iznosi 15,8% (zakonski minimum 10%).

Pozitivan trend u odnosu na uporedni period 2018. godine bilježe neto kamatni prihodi i neto nekamatni prihodi. Operativni troškovi su na nešto većem nivou, podržavajući realizovani rast, ali uz poboljšanje pokazatelja odnosa operativnih troškova i neto operativnog prihoda, koji je na kraju trećeg kvartala 2019. godine iznosio 50,7% (I-IX 2018: 50,9%).

Rast *neto prihoda od kamata* većim dijelom je uzrokovan rastom prihoda od kamata, usljed značajnog rasta kreditne baze u prethodnih godinu dana, ali i uštedama na pasivi, što je posljedica aktivnog upravljanja kroz cjenovnu politiku, generalnog trenda smanjenja kamatnih stopa na tržištu, kao i prijevremene otplate subordiniranog duga u junu 2019.

Ukupna zarada od *neto naknada i provizija* povećana je u odnosu na uporedni period 2018. godine.

Kada je u pitanju *struktura neto operativnog prihoda*, ne bilježe se značajnije promjene u strukturi; 23% neto operativnog prihoda je ostvareno od neto nekamata, dok je i dalje dominantna zarada od neto kamata - 77%.

Operativni troškovi bilježe rast od 8% u odnosu na uporedni period 2018. godine, koji je uzrokovan porastom opštih i administrativnih troškova, dok su troškovi rada i amortizacije zabilježili blagi pad.

Trošak rizika je u izvještajnom periodu bio negativan i iznosio je -32 bazična poena.

Kao i u prethodnoj godini, u prvih devet mjeseci 2019. godine se bilježi rast *bilansne sume* (10% ili 47,7 miliona EUR), uz dobru produktivnost bilansa stanja i trend rasta pokazatelja likvidnosti.

Ukupni *bruto krediti* bilježe stope rasta iznad planiranih, uz apsolutni rast od 14,9 miliona EUR u odnosu na kraj 2018. godine. Nastavljen je trend poboljšanja kvaliteta portfelja, uz udio nekvalitetnih kredita u ukupnim bruto kreditima od 6,5% na kraju izvještajnog perioda (pad udjela za 0,3 p.p u odnosu na početak godine).

Kada su u pitanju *izvori*, Banka se dominantno oslanja na domaće depozite, čiji udio u ukupnim izvorima ima rastući trend, uz dominaciju depozita fizičkih lica, sa udjelom od 63%.

Zaduženost prema državi povećana za 2,8 miliona EUR usljed povećanja obaveza prema Vladi Republike Crne Gore u pomenutom iznosu, usljed povlačenja sredstava u okviru projekta 1000+. Sa druge strane, prijevremeno je vraćen *subordinirani kredit* u iznosu od 5 miliona EUR, nakon dobijanja saglasnosti regulatora.

Knjigovodstveni kapital je umanjen usljed isplate redovne i vanredne dividende.

Ciljevi i metode upravljanja rizicima

Područje upravljanja rizicima je uređeno zakonskim pravnim aktima, internim aktima na nivou Banke, kao i usmjerenjima matične banke - NLB d.d. Ljubljana, koja važe za bankarske članice NLB Grupe. Upravljanje finansijskim rizicima se bazira na uspostavljanju odgovarajuće organizacione strukture u Banci, uspostavljanju i implementaciji kvalitetnih radnih procedura i adekvatnom sistemu internih kontrola. Odgovornost za uspostavljanje i nadzor nad okvirom za upravljanje rizicima ima Odbor direktora Banke.

Cilj upravljanja pojedinačnim finansijskim rizicima (*kreditni rizik, rizik likvidnosti, tržišni rizik, operativni i rizik zemlje*) jeste minimiziranje rizika, uz postizanje projektovanih poslovnih i finansijskih rezultata i optimalnu upotrebu kapitala.

Proces upravljanja rizicima je regulisan i internim aktima koji definišu ciljeve upravljanja, metodologije i način praćenja pojedinih vrsta finansijskih rizika. Navedena interna akta (politike, procedure, metodologije) usvaja Odbor direktora Banke. U hijerarhiji internih akata koja pokrivaju područje upravljanja finansijskim rizicima, posebno mjesto zauzimaju Strategija upravljanja rizicima, Rizik apetit, Interni sistem limita i pojedinačne Politike za upravljanje rizicima.

Rizik apetit daje smjernice o tome koji konkretni rizici i do koje mjere su prihvatljivi ili neprihvatljivi za Banku. Takav okvir omogućava donošenje strateških i operativnih odluka na nivou cijele organizacije. Rizik apetit se definiše kroz *kvalitativne i kvantitativne ciljeve*, usklađene sa poslovnom strategijom Banke.

Strategija upravljanja rizicima definiše načine na koje Banka preuzima rizike u svojim poslovnim aktivnostima. Osnovna svrha strategije upravljanja rizicima je definisanje ključnih pretpostavki /orijentacija u preuzimanju rizika, u cilju ostvarivanja strateških poslovnih ciljeva. Strateški cilj Banke je izgradnja dugoročno održivog poslovanja, a strategija upravljanja rizicima jeste potpora ovom strateškom cilju Banke. Prema strategiji upravljanja rizicima, Banka prudenčno preuzima rizike i obezbjeđuje dugoročno profitabilno poslovanje, vodeći računa o odnosu preuzetog rizika i ostvarenog prinosa.

Metode upravljanja finansijskim rizicima su definisane internim aktima Banke, prvenstveno kroz pojedinačne politike/metodologije upravljanja finansijskim rizicima.

U dijelu upravljanja *kreditnim rizikom*, jedan od alata upravljanja jeste analiziranje pojedinačnih zahtjeva za odobrenje plasmana, donošenje odluke o bonitetu klijenta i utvrđivanje limita izloženosti. Generalno, opredjeljenje Banke je da ograniči svoju izloženost prema pojedinačnim klijentima ili tzv. grupama povezanih lica do najviše 10% kapitala Banke, čime se postiže disperzija rizika. Takođe, Banka nastoji da svoje plasmane usmjeri prema pojedinačnim klijentima na način da se postigne što je moguće bolja diverzifikacija portfolija i u kontekstu izloženosti Banke prema pojedinačnim granama privrede. U dijelu *rizika likvidnosti*, ciljevi upravljanja uključuju: obezbjeđivanje likvidnosti Banke na kratak i dugi rok; obezbjeđenje izvršavanja svih dospjelih obaveza, korišćenje najpovoljnijih izvora sredstava za izvršavanje dospjelih obaveza, poštovanje zakonskih kriterijuma i regulatornih zahtjeva, odnosno standarda na nivou Grupe NLB, kao i internih kriterijuma i ciljeva definisanih Politikom, odnosno drugim aktima Banke koji uređuju područje likvidnosti. Banka je definisala Plan upravljanja likvidnošću u vanrednim tj. nepredviđenim situacijama. Banka upravlja rizikom likvidnosti održavajući odgovarajuće novčane (likvidne) rezerve, praćenjem planiranih i stvarnih novčanih tokova i održavanjem adekvatnog odnosa ročnosti finansijskih sredstava i finansijskih obaveza. U dijelu *tržišnih rizika* (rizik deviznog kursa i rizik kamatne stope), cilj Banke je ograničavanje potencijalnog gubitka zbog promjena u nivou deviznih kurseva /kamatnih stopa na tržištu na nivo koji je prihvatljiv u pogledu rezultata poslovanja i adekvatnosti kapitala Banke. Upravljanje kamatnim rizikom se postiže usmjeravanjem poslovnih aktivnosti (cjenovni uslovi, ročnost plasmana i obaveza) na način koji obezbjeđuje da izloženost riziku bude na prihvatljivom nivou. Banka na dnevnom nivou prati i vrši usklađivanje sredstava i obaveza u pojedinačnim valutama (upravljanje valutnim rizikom). U dijelu *operativnih rizika*, cilj Banke je ograničiti obim potencijalnih gubitaka iz operativnih rizika, odnosno gubitaka koji su posljedica neadekvatnih internih sistema, procesa i kontrola, slabosti i propusta u izvršavanju poslova, protivpravnih radnji i spoljnih događaja i ograničiti vjerovatnoću njihove realizacije na nivo koji je za Banku prihvatljiv s aspekta finansijske štete, a posredno i sa aspekta očuvanja ugleda Banke. Upravljanje operativnim rizicima se postiže mjerenjem i praćenjem gubitaka koji proizilaze iz operativnog rizika i identifikacijom i ocjenjivanjem nivoa operativnih rizika sa kojima se Banka suočava u svom poslovanju, za koje se, zavisno od utvrđenog nivoa rizika, utvrđuju adekvatne mjere za savlađivanje. Cilj upravljanja *rizikom zemlje* je ograničavanje nivoa potencijalnih gubitaka usljed izlaganja Banke riziku zemlje, po osnovu plasiranja sredstava prema licima i institucijama sa sjedištem/prebivalištem izvan zemlje. Banka uspostavlja i prati limite za izloženost prema dužnicima u pojedinačnim zemljama.

Izloženost rizicima

Kreditni rizik predstavlja rizik da dužnici neće biti u mogućnosti da dugovanja prema Banci izmire u potpunosti i na vrijeme, što bi imalo za rezultat finansijski gubitak. Kreditni rizik pojedinačnog dužnika se izražava kroz bonitetnu klasu dužnika. Određivanje bonitetne klase (A, B, C, D, E) prethodi procesu odobravanja plasmana. Učešće kredita i potraživanja u kreditnom portfoliju Banke po bonitetu na 30.9.2019. je prikazano niže:

Kreditni plasmani %	
A	71.78%
B	21.69%
C	3.68%
D	0.16%
E	2.69%
	100,00%

Nekvalitetnim kreditima se smatraju krediti za koje je utvrđen bonitet C, D i E. Procenat nekvalitetnih kredita (bonitet C, D, E) na 30.9.2019. iznosi 6,5%.

Rizik likvidnosti predstavlja rizik da Banka neće moći da isplati dospelje obaveze u svakom trenutku. Na 30.9.2019., Banka je imala neblokirane likvidne rezerve u iznosu 176.569 hiljada EUR. Neblokirane likvidne rezerve obuhvataju stanje sredstava na žiro računu Banke, stanje na korespondentskim računima Banke, gotovinu u blagajni i stanje kupljenih dužničkih hartija od vrijednosti. Rezultati stresnog testiranja likvidnosti na 30.9.2019. godine pokazuju veoma povoljnu likvidnosnu poziciju, s obzirom da izračun pokazuje da su likvidne rezerve Banke za čak 58,52% veće u odnosu na potencijalne odlive koje bi Banka imala u stresnim uslovima u periodu od tri mjeseca.

Tržišni rizici (rizici cijena) se odnose na rizik da određene promjene tržišnih cijena, kao što su promjene kurseva stranih valuta i promjene kamatnih stopa na tržištu, mogu da utiču na visinu prihoda Banke ili na vrijednost finansijskih instrumenata. Izloženost **valutnom riziku** je na niskom nivou. Na 30.9.2019., najveća izloženost se vezuje za valutu danska krunu. Neto pozicija u danskoj kruni, kao razlika između sredstava i obaveza Banke u ovoj valuti je bila na nivou 54 hiljada EUR (0,1% regulatornog kapitala Banke; limit 2% regulatornog kapitala). Izloženost **riziku kamatne stope** se izračunava metodom tzv. standardizovanog kamatnog šoka. Rezultati izračuna za 30.9.2019. 774 hiljada EUR (1,67% regulatornog kapitala Banke; limit 20% regulatornog kapitala). Navedeni metod projektuje potencijalne promjene ekonomske vrijednosti kapitala Banke u slučaju nepovoljnih promjena tržišnih kamatnih stopa za 200 bazičnih poena. Pored navedenog metoda, Banka izračunava i efekte koje bi potencijalna promjena tržišnih kamatnih stopa imala na neto kamatne prihode Banke.

Politike upravljanja rizicima

Politike upravljanja rizicima su dio sveobuhvatnog i pouzdanog sistema upravljanja rizicima, koji je uključen u sve poslovne aktivnosti Banke i koji obezbjeđuje da profil rizika Banke bude uvijek u skladu sa rizik apetitom, odnosno sklonošću Banke za preuzimanjem rizika. Politike i sistemi upravljanja rizikom se redovno sagledavaju kako bi odrazili promjene u tržišnim uslovima, proizvodima i uslugama koje se nude.

Najznačajnije politike kojima se uređuje područje upravljanja rizicima u Banci su:

- Politika upravljanja kreditnim rizikom NLB Banke AD Podgorica,
- Politika upravljanja likvidnošću NLB Banke AD Podgorica,
- Politika upravljanja rizikom kamatne stope NLB Banke AD Podgorica,
- Politika upravljanja valutnim rizikom NLB Banke AD Podgorica,
- Politika upravljanja operativnim rizikom NLB Banke AD Podgorica,
- Politika upravljanja rizikom zemlje NLB Banke AD Podgorica,
- Politika investiranja u hartije od vrijednosti bankarske knjige NLB Banke.

TRANSAKCIJE SA POVEZANIM LICIMA

Banka posmatra povezana lica shodno zahtjevima Međunarodnog računovodstvenog standarda 24, koji definiše da su povezana lica:

- strane koje direktno ili indirektno, putem jednog ili više posrednika, kontrolišu, su kontrolisane ili su pod zajedničkom kontrolom sa (tim) entitetom;
- strane u kojima Banka posjeduje udio u entitetu koji joj omogućava značajan uticaj nad entitetom, a koje nisu ni povezana pravna lica niti učesnici u zajedničkom poduhvatu;
- privatna lica koja direktno ili indirektno posjeduju glasačko pravo u Banci koje im omogućava značajan uticaj nad Bankom, odnosno bilo koji subjekat za koji se očekuje da ima uticaj ili je pod uticajem povezanog lica Banke;
- članovi ključnog rukovodećeg kadra, odnosno lica koja posjeduju ovlašćenja i odgovornosti u pogledu planiranja, upravljanja i kontrolisanja poslovanja Banke, uključujući direktore i ključno rukovodstvo.

Prilikom razmatranja svake pojedinačne transakcije sa povezanim licima, pažnja je, osim na pravnu formu, usmjerena i na suštinu tj. sadržaj transakcije.

Većinski vlasnik banke je Nova ljubljanska banka d.d. Ljubljana registrovana u Sloveniji (matična banka), u čijem se vlasništvu nalazi 99,83% običnih akcija na dan 30. septembra 2019. godine.

Ostala pravna lica prikazana u tabeli niže smatraju se povezanim licima budući da su članice NLB Grupe. Članice NLB Grupe su povezane sa Bankom budući da su zajednički kontrolisane od strane matične banke. Banka obavlja brojne transakcije sa povezanim pravnim licima u toku svog redovnog poslovanja, po tržišnim uslovima.

Pomenute transakcije obuhvataju plasmane, depozite, transakcije u stranoj valuti kao i lična primanja članova rukovodstva Banke.

Obim transakcija sa povezanim licima, stanje sredstava i obaveza na dan 30. septembar 2019. godine i odnosni rashodi i prihodi u bilansu uspjeha do kraja trećeg kvartala 2019. godine prikazani su u tabeli koja slijedi.

NLB Banka AD Podgorica
Odnosi sa povezanim licima
30.9.2019.

	NLB d.d. Ljubljana	Ream	NLB Leasing Podgorica	NLB Leasing Ljubljana	NLB Interfinans AG Zurich	NLB Banka Banja Luka	NLB Banka Sarajevo	NLB Banka Priština	NLB Banka Beograd	NLB Banka Skoplje	Tara Hotel d.o.o.	NLB Crna Gora	Povezana fizička lica	Ukupno
Potraživanja														
Kreditni bankama	46.223	-	-	-	-	7	4	-	35	5	-	-	-	46.274
Dati krediti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	647	647
Ostala potraživanja	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	2
Ukupno potraživanja	46.223	-	-	-	-	7	4	-	35	5	-	2	647	46.923
Obaveze														
Depoziti po viđenju	823	156	13	-	7	179	1.856	-	37	698	218	437	101	4.525
Oročeni depoziti	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	131	131
Ostale obaveze	60	-	-	-	-	-	-	-	7	-	-	-	-	67
Ukupno obaveze	883	156	13	-	7	179	1.856	-	44	698	218	437	232	4.723
Neto potraživanja(obaveze)	45.340	(156)	(13)	-	(7)	(172)	(1.852)	0	(9)	(693)	(218)	(435)	415	42.200
Vanbilansne stavke	3.841													3.841
	NLB d.d. Ljubljana	Ream	NLB Leasing Podgorica	NLB Leasing Ljubljana	NLB Interfinans AG Zurich	NLB Banka Banja Luka	NLB Banka Sarajevo	NLB Banka Priština	NLB Banka Beograd	NLB Banka Skoplje	Tara Hotel d.o.o.	NLB Crna Gora	Povezana fizička lica	Ukupno
Prihodi														
Prihodi od kamata	195	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	16	211
Prihodi od naknada	6	1	1	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	10
Neto dobiti od finansijskih instrumenata za trgovinu	(7)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(7)
Ostali prihodi	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	11	-	12
Prihodi od dividende	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	15	-	-	15
Ukupno prihodi	194	2	1	-	-	-	-	-	-	-	16	12	16	241
Rashodi														
Rashodi kamata	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(1)	(1)
Rashodi provizija	(31)	-	-	-	-	(4)	-	-	(11)	-	(7)	-	-	(53)
Troškovi (lični i materijalni)	(25)	(12)	-	-	-	-	-	-	(17)	-	-	-	(1.078)	(1.132)
Ostali rashodi	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(241)	-	(241)
Ukupno rashodi	(56)	(12)	-	-	-	(4)	-	-	(28)	-	(7)	(241)	(1.079)	(1.427)
Neto prihodi(rashodi)	138	(10)	1	-	-	(4)	-	-	(28)	-	9	(229)	(1.063)	(1.186)